

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мая Владова Гълъбова, дмн
Декан на Медицински Факултет, Тракийски Университет - Стара Загора ръководител
катедра „Здравни грижи” Медицински Факултет, Тракийски Университет, Стара Загора

Относно: дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Медицинска психология“

Автор: Раиса Веселинова Стребкова-Лазарова

Тема на дисертацията: “Фактори на умората при пациенти със злокачествени заболявания“

Научен ръководител: проф. Мирослава Петкова Петкова, д.пс

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 412/25.02.2019 на Ректора на Тракийски Университет, Стара Загора.

1. Информация за докторанта

Раиса Веселинова Стребкова – Лазарова е зачислена като докторант редовна форма на обучение със заповед № 419/ 25.02.2016г., на Ректора на Тракийския университет по научна специалност “Медицинска психология” професионално направление 3.2. Психология, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки към катедра „Медицинска психология и чужди езици”, Медицински факултет, ТрУ – Стара Загора със срок от три години. Обучението е осъществено в периода 2016 - 2019г. Докторантът успешно е изпълнил поставените задачи, положил е изпитите по индивидуалния учебен план и е получил необходимия брой кредити. На тази основа ФС на Медицински факултет към Тракийски университет е отчислил докторанта с право на защита.

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд „Фактори на умората при пациенти със злокачествени заболявания“ е изключително актуална и своевременна на фона на постоянната тенденция към увеличаване на заболеваемостта от онкологични заболявания. Представеният ми за оценка дисертационен труд представлява многоаспектен поглед върху феномена умора характеризиращ се с физически, психични и когнитивни прояви. За значителна част от пациентите със злокачествени заболявания умората е сериозен проблем по време на провежданото лечение и дори години след неговото приключване. Задълбоченото изследване на умората като феномен е от съществено значение за развиването и обогатяването на професионалния опит при работа с пациенти с онкологични заболявания. Темата на дисертационния труд е безспорно актуална, почти недокосната у нас и това изследване е принос в тази насока.

3. Структура на дисертационния труд

Общият обем на дисертационния труд е 197 стр., които включват 32 таблици, 33 фигури и 11 приложения. Дисертацията е структурирана в обичайния формат: 1. Въведение. 2. Обзор на литературата. 3. Цел и задачи. 4. Материали и методи. 5.

Резултати и обсъждане. 6. Изводи. 7. Приноси. 8. Литература. Посочени са общо 340 литературни източници, от които: 34 на кирилица, 306 на латиница. Основната част от цитираните литературни източници са от последните десет години, което показва, че литературният обзор е на съвременно ниво.

Обзорът на литературата е написан стегнато и последователно, като са засегнати всички аспекти дискутирани в експерименталната част на дисертацията. Като цяло обзорът отразява съвременното състояние на проблема и показва отличната литературна осведоменост на дисертанта. По своята информативност и съвременност, литературният обзор може да се приеме и като отделна студия по въпроса, показваща възможностите на автора за анализиране и обобщаване на литературните данни

В дисертационния труд са анализирани и проследени 66 пациенти с потвърдена онкологична диагноза разпределени по групи както следва: 36 провеждат лъчелечение в момента на провеждане на изследването, 30 от изследваните лица са провели лъчелечение и са дългосрочно преживели над пет години. Пациентите са проследени по отношение на социо - демографски данни, диагноза, стадий на заболяването и вид на проведеното лечение.

Целта на дисертационния труд е да се проследят и обективизират проучените в литературния обзор фактори оказващи влияние за появата и тежестта на умората при пациенти със злокачествени заболявания. Така формулираната цел стъпва на девет задачи, добре формулирани, изключително детайлни и съобразени с подпомагането на осъществяването на целта на изследването.

Дисертационният труд печели и с ясно очертаните параметри на емпиричното изследване. Използваният широк набор от методики 6 на брой плюс социо - демографска карта съответства на изследователската цел и способства за ефективно решаване на задачите. За реализацията на целите и задачите на дисертационния труд е осъществена адаптация на използвания многоизмерен въпросник за оценка на умората: **MFI-20** - (Smets et al., 1995) за българска популация.

Статистическата обработка на резултатите позволява достигането до обосновани изводи за изследваните характеристики.

Онагледяването на резултатите с 31 таблици и 30 фигури улесняват не само анализа на резултатите и тяхното обобщаване, но са и още едно доказателство за мащабността на изследването. Докторант Раиса Стребкова – Лазарова демонстрира компетентност както при представяне на методиката, така и при интерпретацията и анализа на получените данни. Докторантката е положила усилия в анализа на голям брой променливи, като търси връзките и взаимните влияния между тях.

4. Изводи и приноси

Изводите на дисертанта по темата на научната разработка са обосновани и значими. Добре формулирани, достоверни и логично изведени от изследователската дейност. Имат научна, потвърдителна и практическа стойност.

Приносните моменти на дисертационния труд са коректно изведени от автора. Открити са научни приноси както в теоретичен, така и в практико - приложен план.

Оценка на публикациите по дисертацията

Резултатите от изследването са представени чрез 4 публикации в които Раиса Стребкова - Лазарова е водещ автор. Три от публикациите са на английски език. Една публикация е отпечатана в научно списание с **IF- 0.480** (World Journal of Social Science, 2018). Публикациите в голяма степен отразяват постигнатите резултати и същността на дисертационния труд.

5. Оценка на автореферата

Представеният автореферат съответства на изискванията. Обемът му е 44 страници, като включва резюме на английски език и коректно представя съдържанието на основните части на дисертационното изследване. Както дисертационния труд, така и автореферата са написани на ясен и правилен български език, добре стилистично оформени и онагледени.

Препоръки: Препоръчвам на докторант Раиса Стребкова - Лазарова да задълбочи и разшири изследванията си по темата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд съдържа оригинални приноси с научно - теоретичен и научно - приложен характер и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Представеният труд показва, че докторантката Раиса Стребкова - Лазарова притежава задълбочени теоретични знания и практически умения по научна специалност „Медицинска психология“. Не констатирах съществени методологически и фактологически недостатъци.

Като имам предвид посочените конкретни достойнства на труда и възможности на кандидата, давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Раиса Веселинова Стребкова - Лазарова образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Медицинска психология“.

Изготвил становището:
/проф. д-р М. Гълъбова, дмн/